

Bijlage 1.1

Vragenlijst op basis van de signaallijst CVI bij kleuters

Deze vragenlijst is gebaseerd op de signaallijst CVI uit deel 1. Daarin wordt gedrag beschreven dat we bij kleuters met CVI frequent terugzien. Aan de hand van de vragenlijst kan nagegaan worden of het beschreven gedrag ook opvalt bij de kleuter die jij begeleidt, en in welke mate deze beschrijving van toepassing is. Dat laatste kun je aanduiden op een tienpuntschaal.

Als een deel van de omschrijving van toepassing is, kun je dat deel onderlijnen of op een andere manier aanduiden.

Zelden of nooit vinden we alle kenmerken uit de signaallijst terug bij één kleuter. Zowel het aantal kenmerken als de mate waarin een bepaald kenmerk aanwezig is, vinden we significant.

Als een kleuter veel van de kenmerken van de lijst vertoont of als hij een bepaald aantal kenmerken in hoge mate vertoont, vinden we dat een reden voor verdere bespreking en eventuele verwijzing voor gespecialiseerd onderzoek, dat kan leiden naar de diagnose CVI.

Deze vragenlijst mag vrij gekopieerd worden op voorwaarde dat de bronvermelding behouden blijft.

1. Deze kleuter kijkt niet goed

Hij is visueel minder opmerkzaam, minder spontaan visueel nieuwsgierig.

Hij 'vergeet' te kijken en als je zijn aandacht hebt bekomen, kijkt hij kort en vluchtig.

Soms ziet hij maar een deel van wat er te zien is; zo worden delen van het werkvlak of het werkblad niet gebruikt.

Het opnieuw richten van de aandacht naar nieuwe informatie lukt moeilijk.

De kleuter heeft moeite met het zien van bewegende objecten of kan niet goed kijken als hij zelf in beweging is.

De kleuter mist veel van wat er te zien is.

Kijken lukt soms beter en soms minder goed: het ene uur beter dan het andere; de ene dag beter dan de andere ...

Kijken kost meer tijd en goed kijken kost veel inspanning. Soms geeft de kleuter het kijken op.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

2. Visuele informatie wordt niet goed geordend

Tegelijk kijken en luisteren of tegelijk kijken en doen is moeilijk.

Veel tegelijk bekijken ook.

Figuren worden niet goed onderscheiden tegen de achtergrond.

Situaties waarin veel te zien is of waarin veel gebeurt, zijn visueel moeilijk te bevatten. De kleuter heeft het moeilijk met een blad waar veel op staat, maar ook met een volle ontbijttafel, met de drukte van een klas of een warenhuis.

Wanneer veel voorwerpen, tekeningen of symbolen dicht bij elkaar staan, wordt de waarneming soms extra bemoeilijkt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

3. Problemen met herkennen en weten wat je ziet

Herkennen en weten wat je ziet kan betrekking hebben op personen en hun gezicht of gezichtsuitdrukking, voorwerpen en dieren en op veel soorten afbeeldingen en symbolen.

Voorwerpen herkent de kleuter gemakkelijker op basis van geluid of tactiele informatie dan door te kijken; of hij herkent ze alleen in de vertrouwde omgeving.

Bij alledaagse afbeeldingen geeft de kleuter soms eigenaardige benamingen.

Gekleurde afbeeldingen herkent hij beter dan zwart-wit lijntekeningen.

Maar kleur kan ook misleiden en stereotiepe antwoorden uitlokken, omdat bepaalde kleuren altijd met bepaalde begrippen geassocieerd worden.

Eenvoudige tekeningen gaan beter dan 'situatieprenten' waar veel details op staan. Details aan de rand van de afbeelding worden nog wel gezien, andere niet. Er wordt geen visuele synthese gemaakt.

Het is moeilijk om bijvoorbeeld beweging te zien in een afbeelding of de uitdrukking van emotie te begrijpen. We zeggen dat de beeldtaal niet goed begrepen wordt.

Dat alles kan een rol spelen bij het uitvoeren van cognitieve opdrachten, bijvoorbeeld: als werkbladen gebruikt worden.

De kleuter kan personen of gezichten niet goed (visueel) herkennen en een probleem hebben met het zien en begrijpen van gezichtsuitdrukkingen, wat dan voor sociale problemen zorgt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

4. Plaatsen en trajecten worden niet goed onthouden

De kleuter heeft problemen om herkenningspunten en eenvoudige trajecten te onthouden en kan zich moeilijk zelfstandig verplaatsen in de klas en in de school.

Om dezelfde reden is het moeilijk om dingen terug te vinden in de dagelijkse omgeving (thuis en op school).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

5. Ruimtelijke oriëntatie is bemoeilijkt

De ruimtelijke begrippen (boven/onder, voor/achter, links/rechts, enzovoort) worden moeilijk geïntegreerd in het handelen en het denken, zowel bij activiteiten in de ruimte (binnen en buiten, op school en thuis) als bij activiteiten in het werkvlak.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

6. Kijken en bewegen raken niet goed op elkaar afgestemd

Activiteiten waarbij oog-handcoördinatie een grote rol speelt, zijn vaak moeilijk, bijvoorbeeld: kralen rijgen, knippen, kleuren, ...

Routines (bijvoorbeeld: bij aankleden) krijgt de kleuter moeilijk geleerd.

Er zijn problemen bij balspelen, trappen op- of afgaan, activiteiten als rennen en fietsen.

Dikwijls lijkt het alsof het dieptezicht gestoord is.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

7. In vergelijking met de verbale mogelijkheden zijn er grote moeilijkheden in de ontwikkeling van constructiespel

Met constructiemateriaal zien we veel gerommel, de resultaten blijven beperkt tot heel eenvoudige combinaties. De kleuter zal dit soort activiteiten ook vermijden.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

8. In vergelijking met de verbale mogelijkheden zijn er grote moeilijkheden in de ontwikkeling van tekenen

Bij het tekenen blijft de kleuter lang in het krabbelstadium. De verdere ontwikkeling van vormgeving verloopt moeilijk en volgt niet de ontwikkeling van denken en taal. De kleuter tekent opvallend weinig.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

9. In vergelijking met de verbale mogelijkheden zijn er grote moeilijkheden in de ontwikkeling van het maken van puzzels

Behalve met ingeoeffende puzzels is het samenvoegen van delen tot een geheel op basis van inzicht in de deel-geheelrelaties sterk bemoeilijkt.

De voornaamste strategie blijft gissen en missen, of de kleuter baseert zich op kleur, zonder met de inhoud van de afbeelding rekening te houden.

De kleuter maakt niet graag puzzels en doet dat weinig.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

10. **De kleuter maakt vaak een onzekere indruk, voelt zich gauw onveilig, begrijpt niet goed wat er rond hem gebeurt en vermijdt drukke situaties waarin overzicht en snelheid bij waarnemen en handelen belangrijk zijn**

Veel praten is een manier om controle te houden en de aandacht af te leiden van wat niet goed lukt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
In deze beschrijving herken ik het kind helemaal niet.			De beschrijving is gedeeltelijk van toepassing.				Ik herken het kind heel goed in deze beschrijving.		

Zijn er observaties in verband met de visuele waarneming die je in deze vragenlijst niet terugvindt? Wil je die alsjeblieft hier nog vermelden?